

Våld går att förebygga

Det är inget att vänta på!

Magnus Loftsson, Forskningsledare
Stiftelsen Friends

Trygga barn i trygga hem – ett skydd mot framtidens skjutningar
Konferens 18 november 2024

Agenda

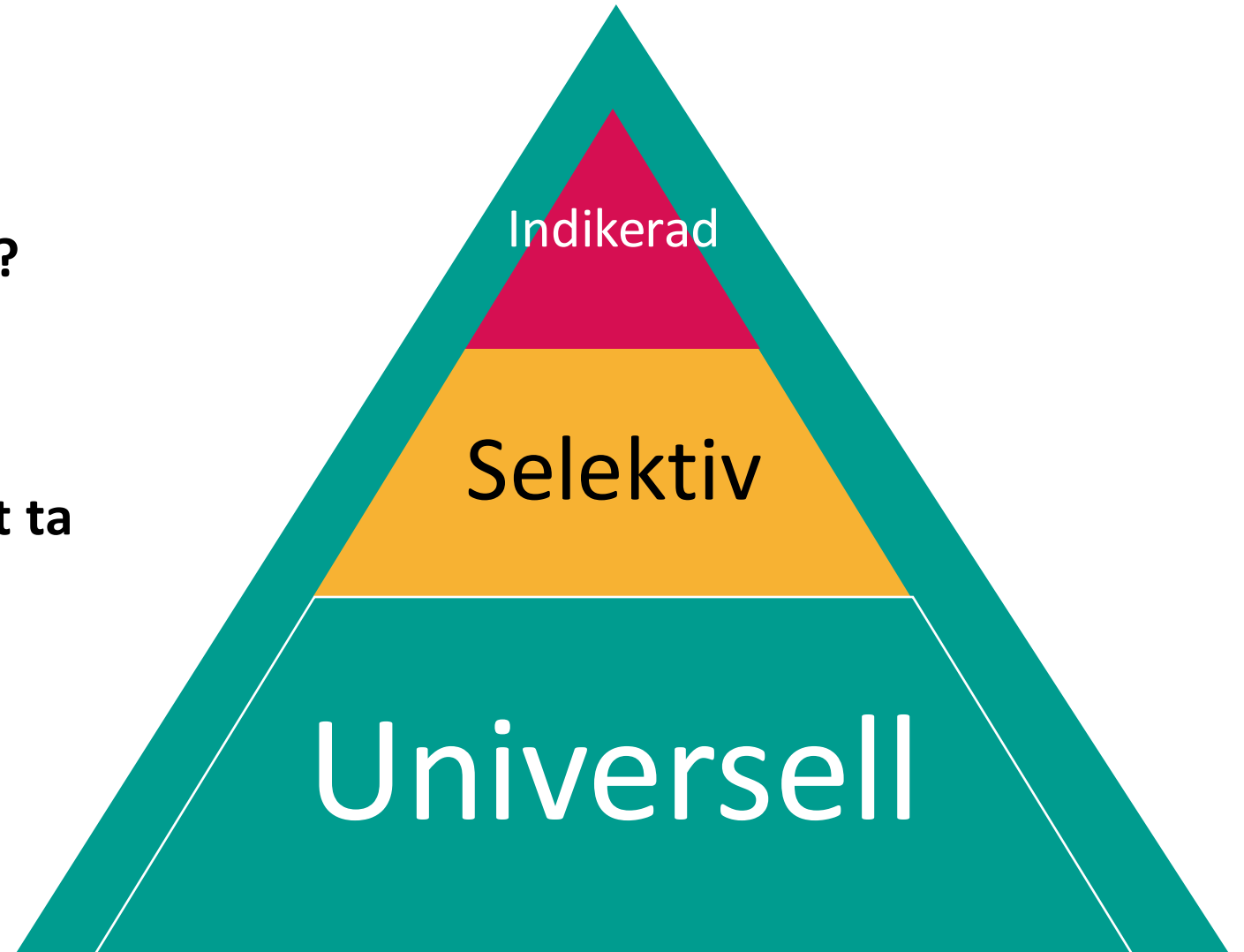
- **Grunden i prevention** – lätt att ta för givet
- **Socialekologisk modell** – risk- och skyddsfaktorer
- **Våldspyramiden** – från Liz Kelly till att stå upp för andra
- **Det finns hopp!** – förändring som fungerar
- **Skalbara lösningar** – några exempel Värsta Bästa Livet, Friendskollen och HateLess

Grunder i prevention – lätt att ta för givet

Frågor om liv och död

Grundläggande frågor

1. Hur kommer det sig att jag är här?
2. Var är det som gör att jag (fortfarande) lever?
3. Vad har jag fått som det är lätt att ta för givet?

Trots små effekterstorlekar, mest effektivt med universella insatser: Preventionsparadoxen

Preventionsparadoxen: En liten insats till många har större preventiv effekt än stora insatser till få.

- **Universellt:** Låga kostnader per individ, små effekter i hela gruppen.
- **Selektivt:** Medelhöga kostnader per individ, medelstora effekter
- **Indikerad:** Höga kostnader per individ, potentiellt stora effekter.

Exempel från skolan: I en klass med 100 barn kommer cirka 12 att utveckla problem.

- **Universella insatser** når flest och gör störst skillnad för **9 av 12 barn.**
- **Selektiva insatser** blir relevanta för **3 av 12 barn.**
- **Indikerad:** Om inget görs, kommer 12 barn att behöva behandling.

Upstream

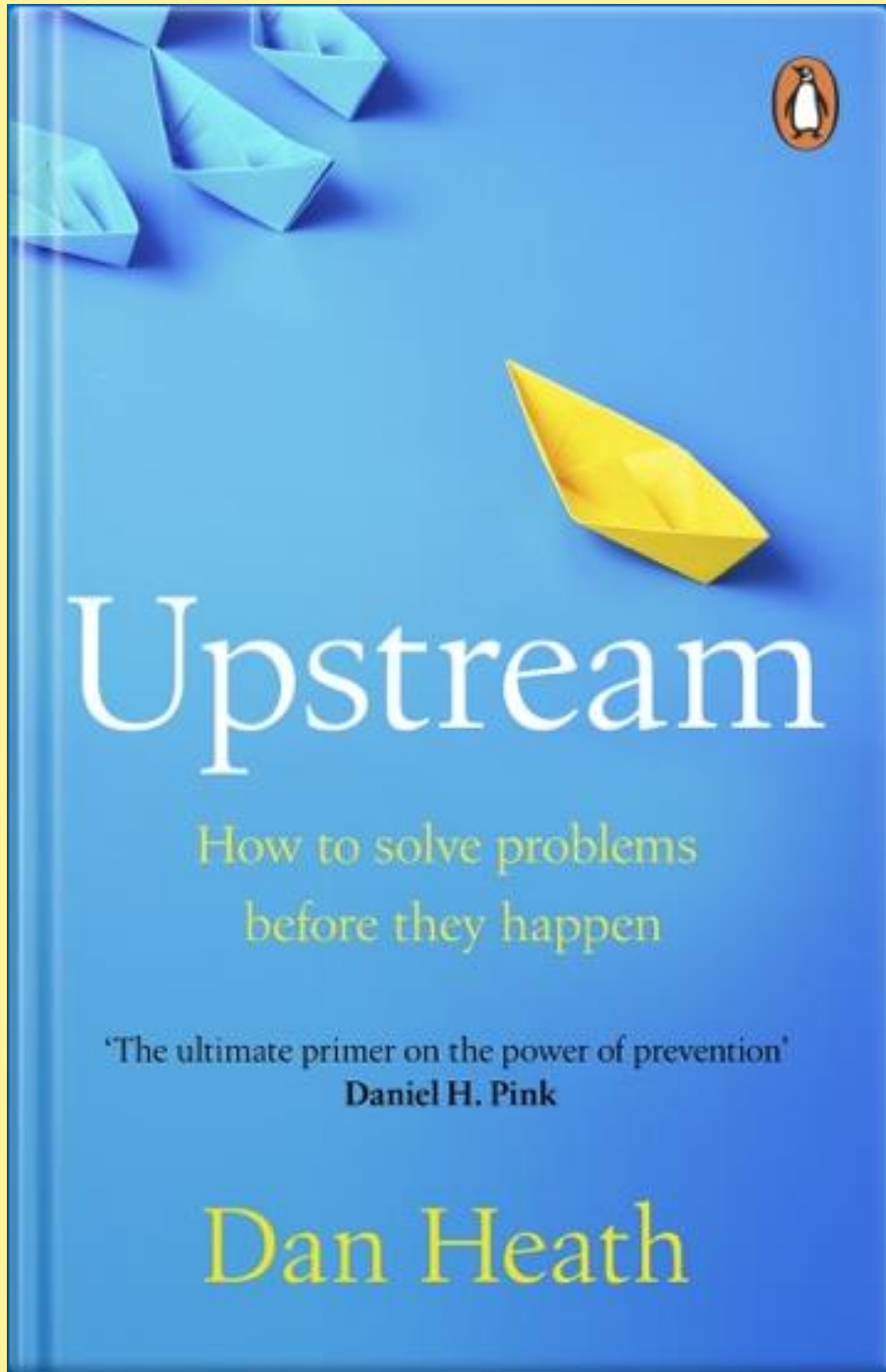
FRÄMJANDE

FÖREBYGGANDE

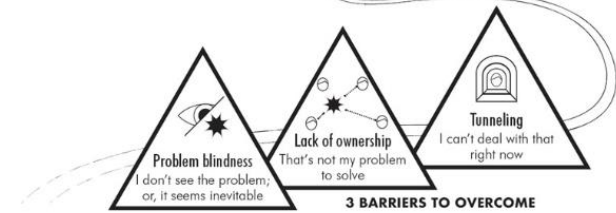
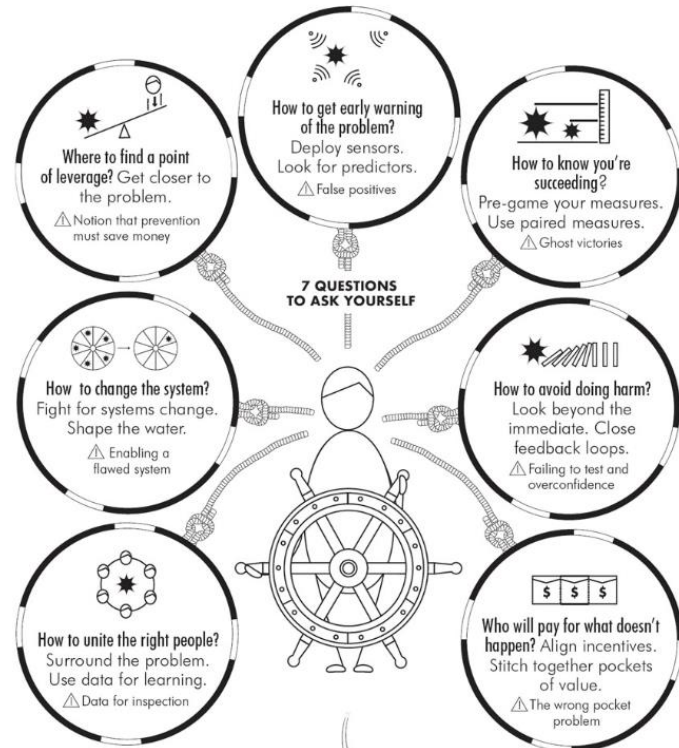

BEHANDLANDE

"So often we find ourselves reacting to problems, putting out fires, dealing with emergencies. We should shift our attention to preventing them."

Summary of
UPSTREAM
 by DAN HEATH

Barn och ungas
uppväxtmiljöer
En socialekologisk
förändringsmodell

Exempelvis

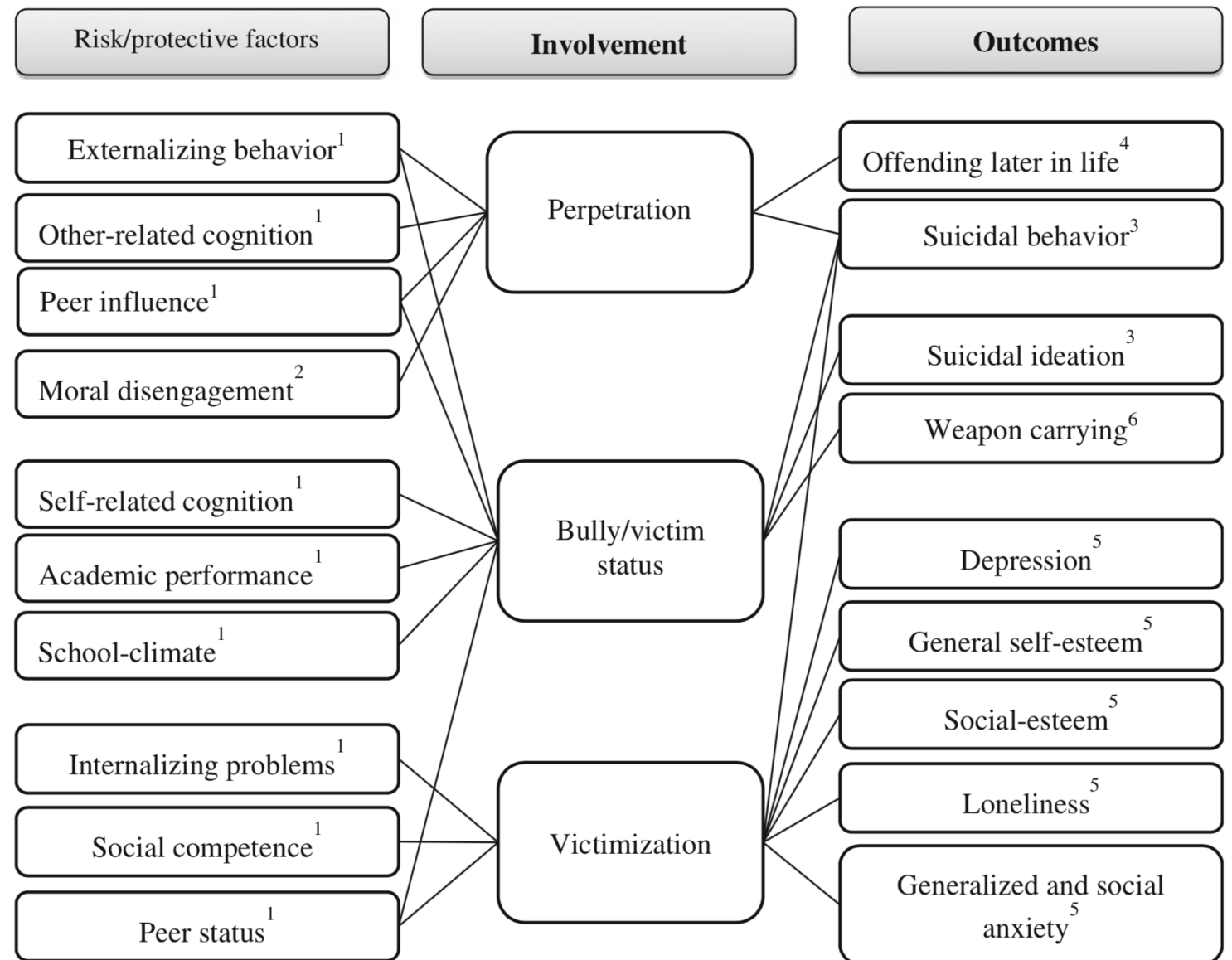
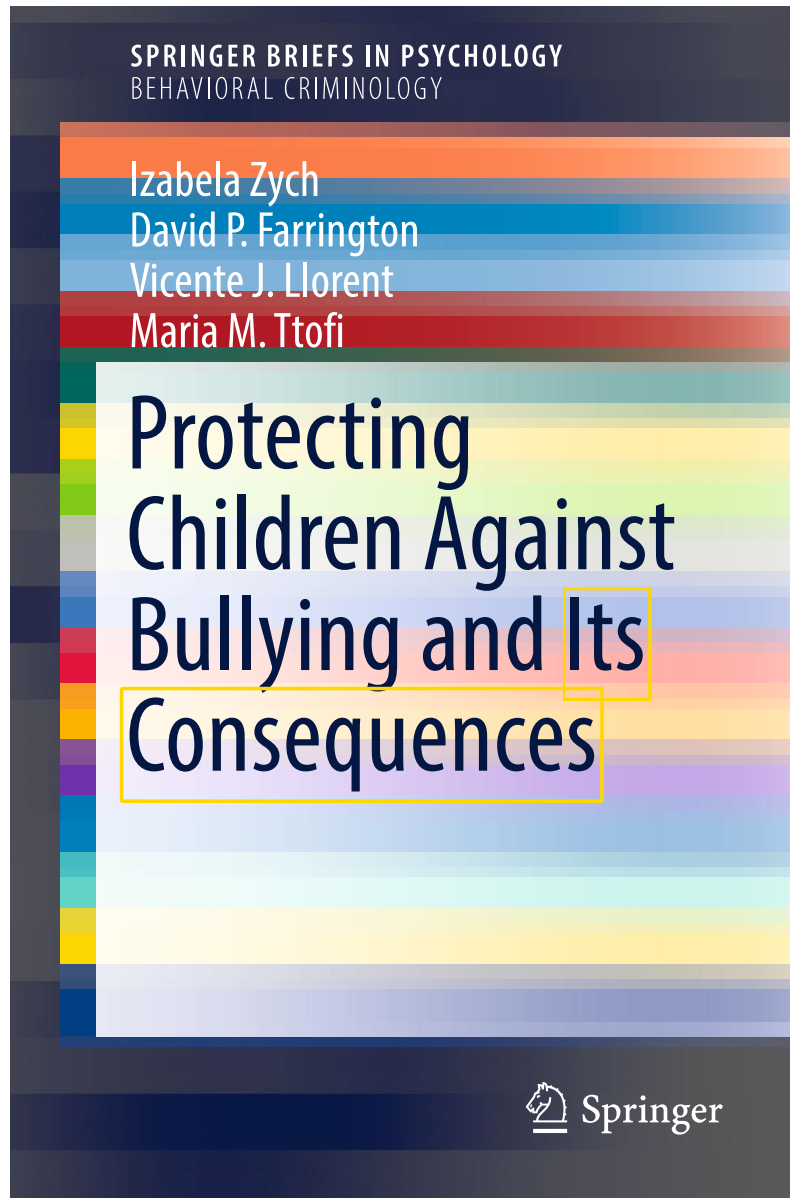
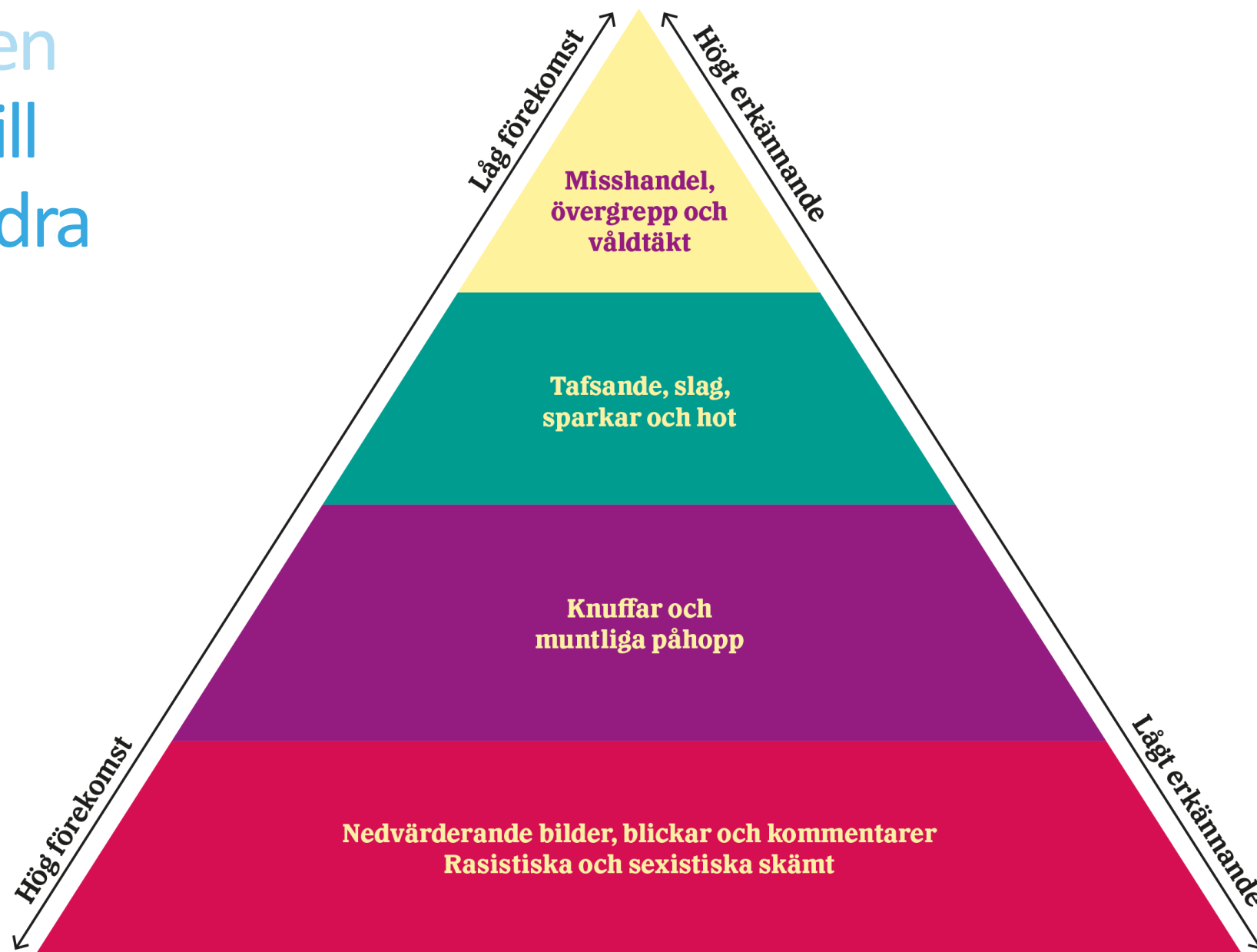

Fig. 2.1 Risk and protective factors and outcomes of bullying involvement with the largest effect sizes according to meta-analyses. *Notes* 1 Cook et al. (2010); 2 Gini et al. (2014); 3 Holt et al. (2015); 4 Ttofi et al. (2011b); 5 Hawker and Boulton (2000); 6 Van Geel et al. (2014)

Våldspyramiden

Från Liz Kelly till

Stå upp för andra

Olika typer av våld hänger ihop

Viktigt att börja i tid

”**Victims and perpetrators of bullying** are also at higher risk of being victims and perpetrators of other forms of violence exposure, including **dating violence, nonconsensual sexting, cyberstalking, hacking, and various other delinquent and anti-social behaviors.**”

This suggests bullying as a **core element to online VAC.** This is especially true because bullying in elementary and middle school appears to be a **precursor to other forms of abusive behavior online and offline in teenage and early adult years.**”

WHO. (2022). What works to prevent online violence against children? World Health Organization, p. 7.

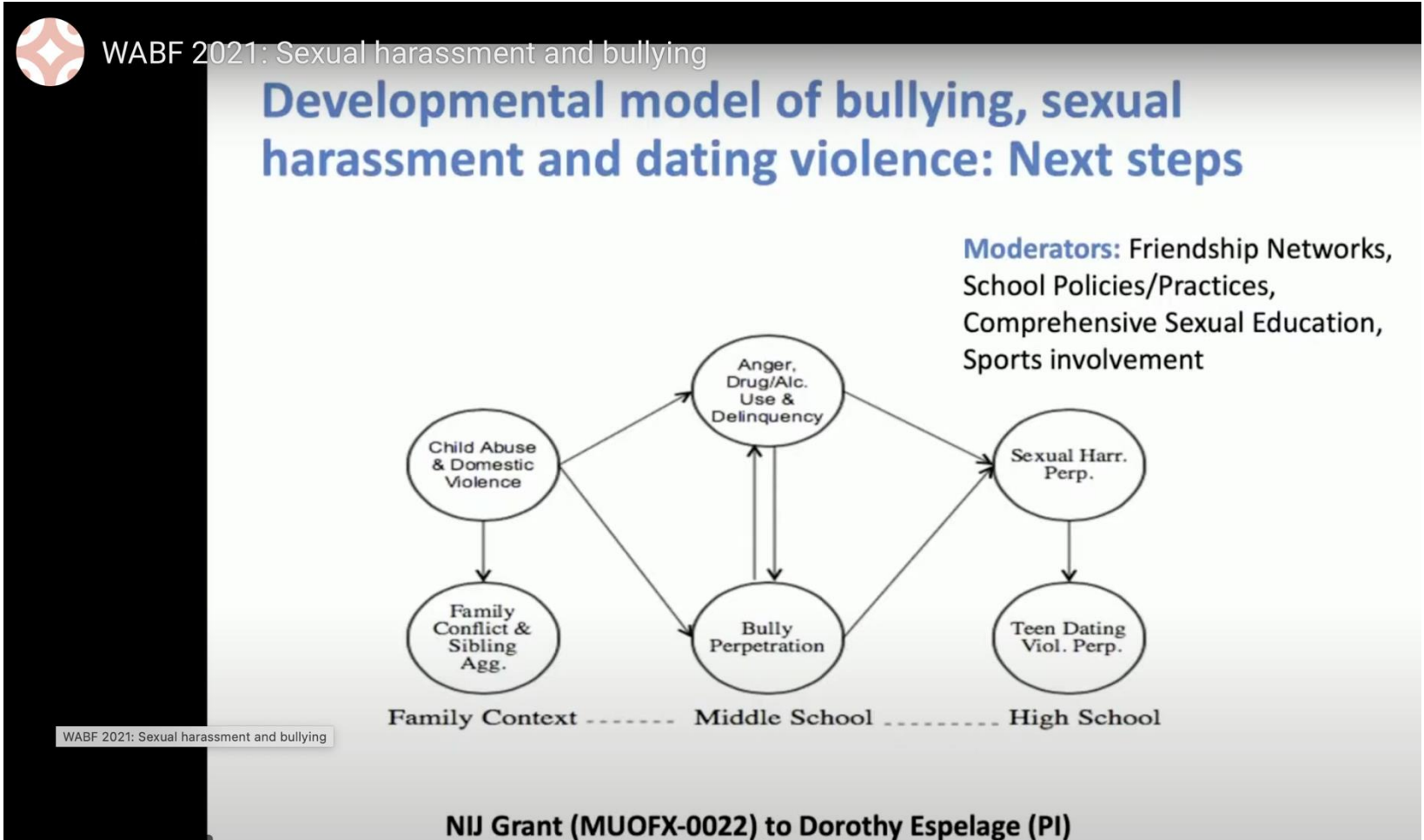
The Bullying-Sexual Violence Pathway

Viktigt att börja i tid

Espelage, D. L., Ingram, K. M., Hong, J. S. & Merrin, G. J. (2021). Bullying as a Developmental Precursor to Sexual and Dating Violence Across Adolescence: Decade in Review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 152483802110438.

<https://doi.org/10.1177/15248380211043811>

Espelage, D. L., Basile, K. C., Leemis, R. W., Hipp, T. N. & Davis, J. P. (2018). Longitudinal Examination of the Bullying-Sexual Violence Pathway across Early to Late Adolescence: Implicating Homophobic Name-Calling. *Journal of Youth and Adolescence*, 47(9), 1880–1893. <https://doi.org/10.1007/s10964-018-0827-4>

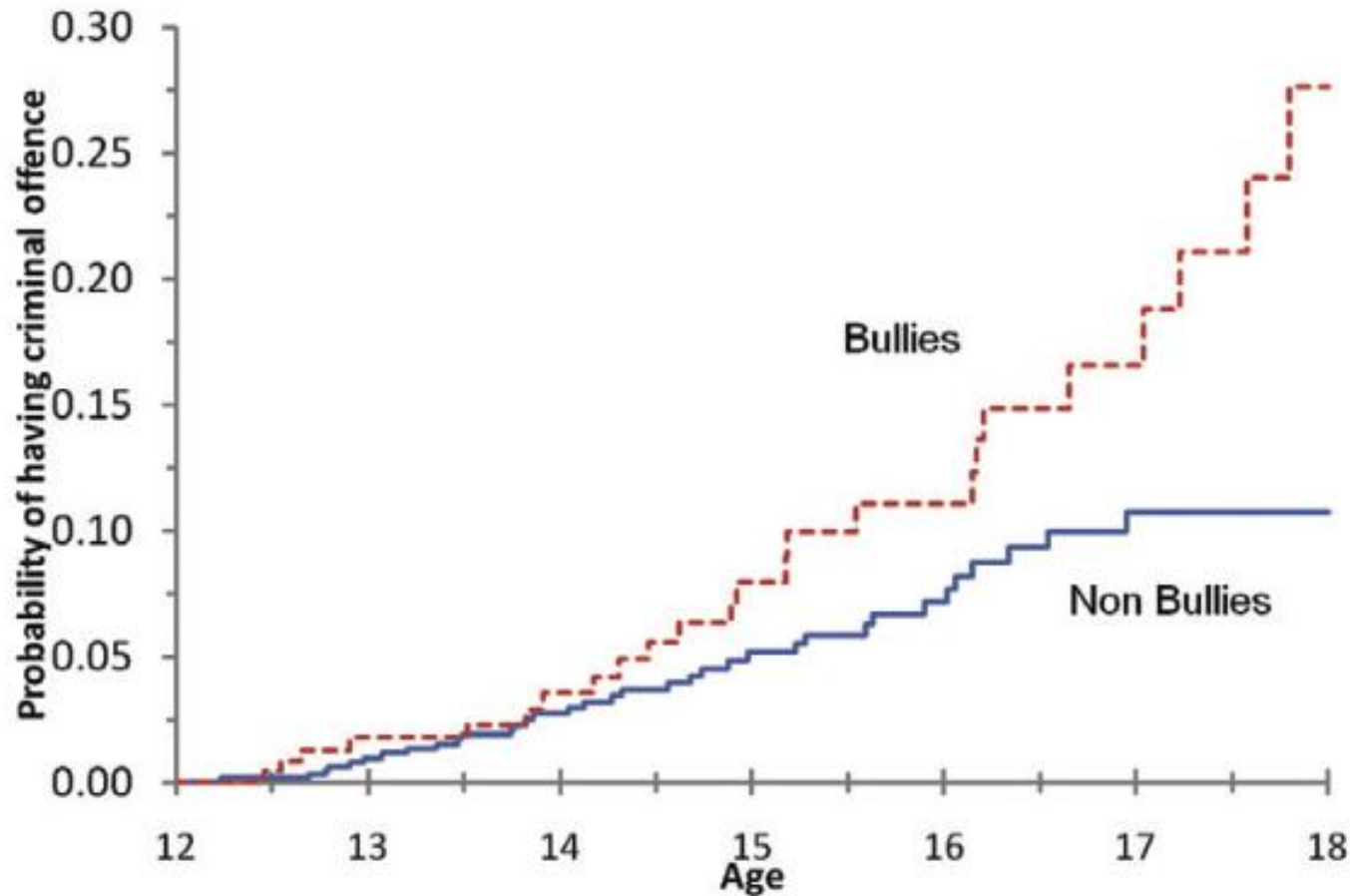
Samband mellan mobbning och kriminalitet

1. Skolmisslyckanden är en av de främsta riskfaktorerna för att senare i livet dömas för brott eller på andra sätt hamna utanför samhället.
2. Studier visar att barn som utsätter andra barn för mobbning är i riskzonen för att senare i livet begå kriminella handlingar.
3. En rapport från BRÅ visar att 60 % av personer som utsatt andra för mobbning hade vid 24 års ålder dömts för minst en kriminell handling.

(1) Bäckman Olof, High School Dropout, Resource Attainment, and Criminal Conviction, *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 2017. (2) Klomek, Sourander, Elonheimo, Bullying by peers in childhood and effects on psychopathology, suicidality, and criminality in adulthood, *The Lancet Psychiatry* Oktober 2015. (3) Effekter av anti-mobbningsprogram – vad säger forskningen? Brå 2009.

Risken för kriminalitet före 18 års ålder

Jiang, D., Walsh, M. & Augimeri, L. K. (2011). The linkage between childhood bullying behaviour and future offending. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 21(2), 128–135.
<https://doi.org/10.1002/cbm.803>

Figure 1: Estimated probability of having an offence in association with bullying

Det finns hopp! Förändring som fungerar

Violence Prevention Unit

What works to
prevent online violence
against children?

Om Värsta bästa livet

- Vänder sig direkt till barn mellan 9-12 år.
- Bygger på [sammanställd evidens av WHO](#) om hur mobbning och annat våld mot barn i digitala miljöer bäst kan förebyggas.
- Varje kapitel utgår från viktiga life-skills, en socio-emotionell förmåga som går att träna och stärka hos barn från tidig ålder.
- Innehåller 21 verkliga berättelser som är lätta att känna igen sig i och verktyg där barnen för att omsätta bokens kunskap i praktiken.
- Medföljande lärarhandledning kopplar till LGR 22 och innehåller stöd och övningar.

Skill 1

**LÖSA
PROBLEM**

Skill 2

**BE OM
HJÄLP**

Skill 3

**FÅ KOLL PÅ
KÄNSLAN**

Skill 4

**FÖRSTÅ
ANDRA**

Skill 5

**STÅ UPP
FÖR DIG
SJÄLV**

VÄRSTA BÄSTA LIVET

Skill 6

**BLI BÄST
PÅ BRÅK**

Skill 7

**STÅ UPP
FÖR ANDRA**

**7 skills som
förändrar allt**

**Friends-
kollen**

Friends-
kollen

friends

367 SKOLOR HAR FÅTT FRIENDSKOLL PÅ LÄGET. BARA 4532 KVAR.

Kampen mot mobbning börjar på skolan. Med Friendskollen får ni snabbt och enkelt koll på trygghetsläget på er skola, och förslag på åtgärder som ger omedelbara resultat. Dessutom hjälper Friendskollen er att mäta och fortsätta jobba för trygghet och mot mobbning år efter år. Hjälp oss i kampen för att stoppa mobbning. För varenda barn. På varenda skola.

friends

HAR NI FRIENDSKOLL PÅ LÄGET?

Kampen mot mobbning börjar på skolan. Med Friendskollen får ni snabbt och enkelt koll på trygghetsläget på er skola, och förslag på åtgärder som ger omedelbara resultat. Dessutom hjälper Friendskollen er att mäta och fortsätta jobba för trygghet och mot mobbning år efter år. Hjälp oss i kampen för att stoppa mobbning. För varenda barn. På varenda skola.

HateLess

HateLess

HateLess

Skalbar lösning: "Något bra, som når många utan att vi är på plats"

- Material som skolor använder på egen hand i klassrummet.
- Går att använda som temavecka eller arbeta med utspritt under terminen.
- Effektutvärderat: Mer empati, bättre klassrumsklimat, mindre hatretorik bl.a.

Article 19

“No violence against children is justifiable; all violence against children is preventable”

UN, Committee on the Rights of the Child
The right of the child to freedom from all forms of violence
General comment No. 13 (2011)

friends

Tack!

magnus.loftsson@friends.se